

Ministeriet for Flygtninge
Indvandrere og Integration

TALEPAPIR

Dato: 31. marts 2006
Kontor: Udlændingelovskontoret
J.nr.: 2006/4011-164
Sagsbeh.: LEJ
Fil-navn: Samråd/Spm Q/Talepapir

Talepapir til brug for besvarelse af samrådsspørgsmål Q i Integrationsudvalget den 4. april 2006.

Samrådsspørgsmål Q:

"Vil ministeren redegøre for, hvilke af de 15 anbefalinger fra Europarådets Parlamentariske Forsamling om behandling af afviste asylansøgere, der blev vedtaget den 26. januar 2006 (Europarådets parlamentariske forsamlings resolution 1483 (2006)), som Danmark aktuelt overholder, og hvilke initiativer regeringen vil tage, for at Danmark kommer til fuldt og helt at følge de vedtagne retningslinjer?"

Europarådets parlamentariske forsamling har vedtaget 15 anbefalinger om behandlingen af afviste asylansøgere. Anbefalingerne er ikke bindende for Danmark.

Jeg mener, at Danmark sikrer en rimelig behandling af afviste asylansøgere.

Jeg vil i min gennemgang fokusere på de anbefalinger, hvor Danmarks måde at sikre en rimelig behandling af afviste asylansøgere er lidt anderledes end, hvad der anbefales af Europarådet.

Der er tale om anbefaling nr. 2, 7, 9, 11 og 13.

[Anbefaling nr. 2]

Anbefaling nr. 2 går på, at medlemslandene bl.a. skal inddrage hensynet til længden af opholdet i landet og graden af integration, når der skal træffes afgørelse om en eventuel opholdstilladelse til en afvist asylansøger.

En afvist asylansøger kan efter udlændingeloven meddeles opholdstilladelse som udsendelsehindret, hvis

- 1) udsendelse ikke har været mulig i mindst 18 måneder,
- 2) udlændingen har medvirket ved udsendelsesbestræbelserne i sammenhængende 18 måneder, og
- 3) udsendelse må anses for udsigtsløs.

Endvidere gives der i sjældnere tilfælde humanitær opholdstilladelse, hvis der er tale om, at ansøgeren har opholdt sig her i landet uafbrudt i mindst 5-6 år, og hvis denne lange periode ikke kan lægges ansøgeren til last.

Afviste asylansøgere kan ikke meddeles opholdstilladelse i Danmark alene under henvisning til et mere ubestemt kriterium om, at de under deres ophold i Danmark er blevet integreret i samfundet.

Regeringens integrationsindsats, som bl.a. indeholder et erhvervsorienteret introduktionsprogram med tilbud om aktivering, retter sig mod udlændinge, der *har* fået opholdstilladelse i Danmark.

Vi har i dag den ordning, at asylansøgere ikke kan få arbejdstilladelse. Den ordning er der efter regeringens opfattelse gode grunde til at holde fast i.

Hvis man gav alle asylansøgere, der opholder sig i Danmark, tilladelse til at søge arbejde her i landet, ville man risikere en tilstrømning af asylansøgere, der ville komme hertil alene med et ønske om et arbejde og en bedre økonomisk tilværelse. Dette ville medføre et stort pres på asylsystemet, og forholdene for dem, der virkelig har behov for beskyttelse, ville blive forringet, bl.a. i form af en forlængelse af sagsbehandlingstiden.

En afvist asylansøger, der måtte være blevet integreret via beskæftigelse, vil således have arbejdet ulovligt under asylsagens behandling. Vi vil ikke have et system, der indirekte belønner en sådan adfærd.

Noget andet er, at afviste asylansøgere på lige fod med andre udlændinge har mulighed for at indgive ansøgning om opholdstilladelse med henblik på beskæftigelse. En sådan ansøgning kan indgives her i landet i særlige tilfælde, f.eks. hvis den pågældende har en arbejdskontrakt eller et arbejdstilbud inden for et fagområde, hvor der er mangel på særlig kvalificeret arbejdskraft (positivlisten).

Derudover har afviste asylansøgere på lige fod med andre udlændinge mulighed for at indgive ansøgning om familiesammenføring. En sådan ansøgning kan tillades indgivet her i landet, hvis det er forbundet med væsentlig ulempe for ansøgeren og den herboende ægtefælle og eventuelle herboende børn, at ansøgeren skal udrejse og ansøge om familiesammenføring fra hjemlandet.

[Anbefaling nr. 7]

Anbefaling nr. 7 siger helt kort, at medlemsstaterne skal sikre, at afviste asylansøgere gives en rimelig tid til at arrangere en frivillig hjemrejse.

Ved endeligt afslag på asyl fastsættes udrejsefristen altid til "straks". Hermed fastsættes forpligtelsen for asylansøgere til at udrejse af landet, og politiet skal straks indlede bestræbelser på, at udlændingen udrejser.

Men der gives afviste asylansøgere tid til at arrangere en frivillig hjemrejse. Der tages hensyn til udlændingens mulighed for at forberede sig på udrejsen og på udlændingens konkrete situation, f.eks. om udlændingen lider af en akut sygdom, er højgravid eller har et nyfødt barn.

Politiet tager således i den praktiske tilrettelæggelse af udsendelsesarbejdet de fornødne hensyn.

[Anbefaling nr. 9]

Ifølge anbefaling nr. 9 skal frihedsberøvelse kun bruges som en sidste mulighed, og kun i sager, hvor der er en helt klar risiko for, at udlændingen vil forsøge at undslippe sig hjemsendelsen. Endvidere skal der være en maksimum for så vidt angår længden af frihedsberøvelsen.

Jeg kan oplyse, at frihedsberøvelse af afviste asylansøgere, der ikke ønsker at medvirke til udrejsen, kun kan anvendes i tilfælde, hvor mindre indgribende foranstaltninger i form af f.eks. overflytning til Center Sandholm og meldepligt, ikke er tilstrækkelige til at sikre udlændingens medvirken til udrejsen.

Afviste asylansøgere, der grundet generelle udsendelseshindringer ikke kan udsendes, eller hvor politiet ikke kan anvise en frivillig hjemrejserute, vil ikke blive frihedsberøvet.

Med hensyn til den anden del af anbefalingen vedrørende en øvre grænse for frihedsberøvelsens længde, kan jeg oplyse, at der ikke i udlændingeloven er fastsat en sådan grænse.

Dette betyder dog ikke, at frihedsberøvelsen kan vare ved i det uendelige.

Politiet og domstolene vurderer løbende, hvorvidt frihedsberøvelse skal opretholdes. Afgørelsen heraf beror bl.a. på, om der er en realistisk tidshorisont – f.eks. at udsendelse skønnes at være mulig inden for en rimelig tid.

Det er i sidste ende domstolene, der afgør længden af frihedsberøvelsen og sikrer, at frihedsberøvelsen ikke er uproportional. Domstolene sikrer i den forbindelse også, at frihedsberøvelsen er i overensstemmelse med menneskerettighedskonventionen.

[Anbefaling nr. 11]

Efter anbefaling nr. 11 skal medlemsstaterne i alle tilfælde undgå at fængsle børn, ældre, personer med traumer eller psykiske lidelser og personer med handicap.

Der findes ikke i udlændingeloven regler, der siger, at man aldrig må frihedsberøve børn, ældre og syge. Sådanne regler agter regeringen heller ikke at indføre.

En afgørelse om frihedsberøvelse beror altid på en konkret vurdering, og der vil som nævnt kun blive tale om at frihedsberøve afviste asylansøgere, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige.

Reglerne indeholder derfor efter min opfattelse de fornødne muligheder for at tage hensyn til, om der er tale om børn, ældre eller syge personer.

Særligt med hensyn til børn er myndighederne naturligvis generelt meget tilbageholdende med at frihedsberøve.

Under særlige omstændigheder kan frihedsberøvelse af børn dog være mest hensigtsmæssig.

Jeg vil minde om de sager, vi havde forrige år med rumænske børn, hvor vi frihedsberøvede dem for at holde dem bort fra kriminalitet, indtil vi kunne finde en sikker måde at sende dem hjem på.

Endvidere har vi jo for nylig haft nogle sager med uledsagede kinesiske børn, hvor vi også var inde i nogle overvejelser om at frihedsberøve for at undgå, at de forsvandt ud af landet.

Men går vi så langt, at vi frihedsberøver børn, må vi naturligvis søge at gøre selve anbringelsen så skånsom som mulig. F.eks. fandt vi en særlig institution til de rumænske børn (Sølager).

[Anbefaling nr. 13]

Af anbefaling nr. 13 fremgår det, at afviste asylansøgere, der ikke kan udsendes på grund af objektive forhold eller på grund af mangel på samarbejde fra hjemlandets myndigheder, skal tildeles en opholdstilladelse, som giver ret til arbejde og adgang til sundhedsbehandling.

Endvidere anføres, at en sådan opholdstilladelse skal gøres permanent, hvis det ikke er sandsynligt, at tilbagesendelse vil kunne ske inden for en rimelig tidshorisont.

En afvist asylansøger kan som tidligere nævnt meddeles opholdstilladelse som udsendelsehindret, når visse betingelser er opfyldt.

En opholdstilladelse til en udsendelseshindret, gives for højst et år ad gangen. Herefter kan udlændingen søge om at få tilladelsen forlænget. Det forudsætter, at det fortsat ikke er muligt for udlændingen at udrejse frivilligt eller for politiet at udsende den pågældende.

Permanent opholdstilladelse kan meddeles efter de normale 7 års ophold og under de normale betingelser om bl.a. bestået danskprøve, ingen gæld til det offentlige og ingen kriminalitet.

En afvist asylansøger med opholdstilladelse som udsendelseshindret er derfor stillet som andre udlændinge med hensyn til muligheden for at opnå permanent opholdstilladelse.

Meddeles en afvist asylansøger opholdstilladelse som udsendelseshindret, er den pågældende fritaget for krav om arbejdstilladelse og har således adgang til arbejdsmarkedet. Endvidere vil den pågældende have adgang til det almindelige sundhedssystem.

[Afslutning]

Regeringen har gennem de seneste år foretaget forskellige ændringer og justeringer af udlændingeloven med henblik på at sikre en effektiv og konsekvent udsendelsesprocedure for afviste asylansøgere. Disse ændringer er alle blevet indført med respekt for Danmarks internationale forpligtelser.

Det ændrer anbefalingerne ikke på.

Jeg finder derfor ikke behov for på nuværende tidspunkt at ændre på vores regler for så vidt angår situationen for afviste asylansøgere.